

הלכות הקיץ בשבת ובחול - שיעור 238

I. ההולך לשוט במים או למקוה ונוטל הטלית קטן מעליו זמן רב אם צריך לברך וה"ה בימים נוראים ובשמחה בסעודת שבת וכדומה

- (א) עיין בשו"ע (ח - י"ד) דאם פשט טליתו אפילו היה דעתו לחזור ולהתעטף בו מיד צריך לברך והרמ"א כתב שאין מברכים אם נשאר עליו טלית קטן והמחלוקת תלוי אם ההפשטה הוי הפסק (מ"ב סקל"ו) ולכן כתב הבה"ל (ד"ה וי"ח) דהיוצא מבית המרחץ צריך ברכה שנית דאיכא הפסק גדול ויש מי שאומר עד ג' שעות נקרא מיד וכ"כ השו"ת חלקת יעקב (ה - ק"פ) ועיין בשו"ת ציץ אליעזר (י"ג - ד) שכתב בשם התורת חיים דאפילו אם מפסיקים טובא בין הפשיטה ולבישה אין מברכים כיון שדעתו לחזור וללובשם וכ"ש אם מוכרח לחזור וללובשם ועיין בשו"ת באר משה (ו - ה) ולמעשה הואיל ואנו קי"ל ספק ברכות להקל אין צריך לברך
- (ב) אם צריך ללבוש הטלית קטן על מלבושיו עיין בשו"ע (ח - י"ח) ומ"ב (ח - סקל"ו) ושו"ת ציץ אליעזר (ח - ג) ושו"ת יחזה דעת (ז - ה)

II. לתקן האייר קאנדישאנער בשבת ע"י נכרי ביום שחם ביותר

- (א) עיין בתוספות (כתובות ל. ד"ה הכל וז"ל קמ"ד: ד"ה חזן) במעשה ברבי ואנטונינוס שמשמע משם דשרב היום קשה יותר מצינה וא"כ כמו שמותר לומר לגוי להסיק התנור בעת הקור דהכל חולים אצל הצינה (רע"ו - ה) ה"נ י"ל אצל השרב ועיין בשערים מצויינים בהלכה (ז - ט) וכ"כ השו"ת באר משה (ו - ע"ז צסוף) דחום וקר שוה ועיין בכתובות (דף ס:) שגונח יונק שלא כדרכו אפילו באיסור דאורייתא משום צער וכן צער החום לכמה אנשים הוא צער מאד (מנחת יצחק ג - כ"ג - כ"ד) ומ"מ יש כלל גדול בשבותים דאין מדמה דבר לדבר (מג"א ע"ז - ח) ועוד יש לצרף דעת הר"ן בשם בעל העיטור שהובא ברמ"א (רע"ו - ז) דאמירה לעכו"ם אפילו במלאכת דאורייתא מותר במקום מצוה או צורך הרבה ולכן אולי יש להתיר לנכרי לתקן האייר קאנדישאנער אפילו בתיקון גמור
- (ב) אמנם האג"מ (ד - דף רפ"ז) כתב דפתיחת המזגן האויר ע"י נכרי אפילו ברמיזה אסור ולא דמי לקריאה (מ"ב ע"ז - סקע"ו) דהיה יכול גם בלא מלאכת הנכרי ודומה לבישול ע"י נכרי וחדר קר ע"ש ועיין בשו"ת חלקת יעקב (ג - קל"ט) דמותר להעמיד האייר קאנדישאנער ע"י נכרי רק משום שהוא שבות דשבות במקום צורך אבל לתקן דבר מקולקל שהוא איסור תורה אסור ולמעשה הכל תלוי בהמצב שאם צריך זה לאיש שהוא ממש בגדר חולה שאין בו סכנה אין להחמיר (שכ"ח - י"ז) וצריך שאלת חכם בכל דבר

- III. בגד ים אינו מוקצה אבל שאר כלים המיוחדים לשחיה כמו כפות ים (flippers) משקפת צלילה (goggles) הם כלים שמלאכתן לאיסור (שלמי יהודה דף ר"ז בשם רב אלישיב) וההסביר כי בגד ים פעמים לובשו שלא בשעת השחיה וע"ע באג"מ (ה - כ"ג) שכתב דדבר שמלאכתו לאיסור פירושו דבר שעושים בו איסור ולא דבר שלובשים בו בשעת שעושים איסור כמו שחיה בים

IV. אי מותר בשבת להשתזף נגד השמש

(א) עיין בחלקת יעקב (ד - י"ז) שאסור משום (c) רפואה (b) חשש שימוש במשחה (c) שצער אצלו בשעת מעשה

(ב) עיין במנחת יצחק (ה - ל"ז) שכתב שאסור משום צביעה ותיקון גברא וע"ע בשו"ת יביע אומר (ו - ל"ז אות ז) ושער הציון (ע"ג - ס"ה)

V. אם מותר לאשה להביא את בנה בן ג' שנים לסווימינג פאל לרחוץ בין הנשים

(א) האג"מ (י"ד קל"ז) כתב שבנים ובנות קטנות אסורים ללמוד בכתה אחד דאף שאין יצה"ר מ"מ יש להפרישם זה מזה מצד מצות חינוך וראיתו (מסימן תרנ"ס - סק"ח צמשה צרורה) דמצות חינוך מתקיים גם בלולב שאולה דעכ"פ מתרגל ומתחנך בזה לקיים המצוה לכן יש לאסור שילמדו יחד כדי להרגילים ולחנכם להתרחק מנשים אף שאין בזה שייכות איסור אף אם היו חייבין במצות ולא כהמג"א (סק"ח) שכתב דצריך המעשה מצוה ופרטיה ואם לאו אין זה מצות חינוך

(ב) הגרש"ז אויערבך פסק דיש להקפיד מג' שנים ואילך אולם כילדה עם האבא אפשר להקל יותר מפני שהיא לא רואה שום ערוה שם כי הגברים מכסים ערוותם ופשוט שעל הילדה יש להקפיד על לבוש צנוע עפ"י הלכות צניעות (ספר הליכות בת ישראל פרק ז - הערה ל"ט) והביא עוד מספר אמרי יושר שהחזו"א אמר בנידן דידן שאם יכולים לזכור הבן לכשיגדלו יש למנוע (מעשה של רב משה גרוסמאן)

(ג) עיין בתשובות והנהגות (ב - קל"ז) דלענין טפח מגולה דדעת המ"ב לאסור מבת ג' (א"ח ע"ה צ"ה ל"ד טפח מגולה) והחזו"א (סימן ע"ז - סק"ח) חולק שאין שיעור בשנים אלא כפי גודלם אבל היינו בגלוי טפח לבד לענין אמירת ד"ת כנגדה אבל לראות ילדה כמעט ערומה לכ"ע הזמן קודם אפילו להחזו"א ועיין בשו"ת שלמת חיים שהגאון רבי יוסף חיים זוננפלד מורה ג"כ שהשיעור מבת ג' והלאה

VI. אם מותר להלביש לקטנה פחות מגיל החינוך בגד של פריצות שיש איסור לגדול בהלבשתן משום ובחקותיהם

(א) עיין בשו"ת מנחת יצחק (ז - ק"ח) שאוסר להלביש לקטן אף פחות מבן ג' בגד אשה משום ספיה איסור בידים ועיין במעשה רוקח (ב - מעשות הרמז"ס) ועיין בשו"ת בית יהודה (י"ד מ"ה) שאסור להלביש שעטנו לתינוק בן יומו המוטל בעריסה שאסור לספות לו איסור

(ב) עיין בספר חינוך ישראל (דף רנ"ג) שכתב דאולי יש לחלק דאצל קטנה אין הבגד עשוי לשם פריצות ואין בכלל ובחקותיהם לא תלכו משא"כ להלביש תינוק בן יומו שעטנו או בגדי אשה וע"ע בספר מצות הנשים (דף 217) שכתב בשם הגר"מ פיינשטיין שטוב להקפיד מגיל שלש שנים בבגדי פריצות לקטנה